

Cytundebau Rhyngwladol

Cytundebau a drafodwyd ar
6 Mehefin 2022

Mehefin 2022

1. Cefndir

1. Y Pwyllgor Deddfwriaeth, Cyfiawnder a'r Cyfansoddiad sy'n gyfrifol am graffu ar gytundebau rhyngwladol yn y Chweched Senedd nad ydynt yn ymwneud â masnach.
2. Gall cytundebau rhyngwladol a lofnodir gan Lywodraeth y DU ymdrin â materion sydd o fewn cymhwysedd datganoledig neu faterion sydd â goblygiadau polisi sy'n bwysig i Gymru.
3. Bydd y Pwyllgor yn ystyried effaith cytundebau rhyngwladol ar Gymru mewn cysylltiad â'r rhai a osodir yn Senedd y DU o dan y broses a sefydlwyd gan Ddeddf Diwygio Cyfansoddiadol a Llywodraethu 2010 (Deddf 2010). Mae'n darparu cyfnod craffu cychwynol o 21 diwrnod.
4. Mae ein trafodaethau ynghylch cytundeb rhyngwladol yn ystyried:
 - a yw'n ymwneud â chymhwysedd y Senedd; a/neu
 - a oes goblygiadau polisi posibl i Gymru.
5. Ar 6 Mehefin 2022, gwnaethom drafod dau gytundeb rhyngwladol a osodwyd yn ddiweddar yn Senedd y DU.¹
6. Y cytundebau a drafodwyd oedd:
 - Confensiwn Cyngor Ewrop ar Atal a Threchgu Trais yn erbyn Menywod a Thrais Domestig;
 - Cytundeb y DU/Ffrainc ar Gydweithio mewn Materion sy'n Ymwneud â Diogelwch Morol a Phorthladdoedd, ac yn benodol, mewn perthynas â Llongau Teithwyr yn y Sianel.
7. Cytunwyd i gymryd camau pellach ar un o'r cytundebau ac i nodi'r ail er gwybodaeth yn unig. Ceir rhagor o fanylion am bob un o'r cytundebau isod.

¹ Y Pwyllgor Deddfwriaeth, Cyfiawnder a'r Cyfansoddiad, 6 Mehefin 2022

2. Cytundeb y mae angen gweithredu pellach yn ei gylch

Confensiwn Cyngor Ewrop ar Atal a Threchu Trais yn erbyn Menywod a Thrais Domestig

- 8.** Gosodwyd y cytundeb rhyngwladol hwn, sydd hefyd yn cael ei alw Confensiwn Istanbul (y Confensiwn), yn Senedd y DU ar 17 Mai 2022. Ei ddyddiad cau ar gyfer craffu, fel sy'n ofynnol gan Ddeddf Diwygio Cyfansoddiadol a Llywodraethu 2010, yw 29 Mehefin 2022.
- 9.** Diben y cytundeb yw amddiffyn menywod rhag pob math o drais, ac atal, erlyn a diddymu trais yn erbyn menywod a merched drwy greu fframwaith cyfreithiol eang. Mae'r Confensiwn yn diffinio 'trais yn erbyn menywod' a 'thrais domestig' ac yn gosod rhwymedigaethau ar bartion i fabwysiadu dull cydgyssylltiedig a chydlynol o fynd i'r afael â'r troseddau hyn.
- 10.** Mae'r Memorandwm Esboniadol yn datgan bod y Confensiwn yn ymdrin â materion datganoledig a materion a gadwyd yn ôl. Mae'n rhestru'r 14 o erthyglau sy'n ymwneud â materion datganoledig ac sy'n gosod rhwymedigaethau ar Lywodraeth Cymru. Mae'r Memorandwm Esboniadol hefyd yn esbonio sut mae Llywodraeth y DU yn gweithio gyda'r llywodraethau datganoledig i baratoi adroddiadau ar y cynnydd o ran cadarnhau'r Confensiwn. Mae hefyd yn cadarnhau bod y llywodraethau datganoledig yn cefnogi penderfyniad Llywodraeth y DU i gadarnhau'r Confensiwn.
- 11.** Gwnaethom nodi'r cytundeb a chytuno i ysgrifennu at Lywodraeth Cymru i ofyn am y wybodaeth a ganlyn:
- ei rhan yn y penderfyniad i gadarnhau'r Confensiwn ac a yw hyn yn cael ei ddisgrifio'n gywir yn y Memorandwm Esboniadol;
 - sut y mae Llywodraeth Cymru yn cyflawni ei dyletswyddau o dan y Confensiwn, ar gyfer pob un o'i erthyglau sy'n ymwneud â meysydd datganoledig, fel y nodir yn y Memorandwm Esboniadol;
 - a oes angen cymryd camau pellach i sicrhau bod Llywodraeth Cymru yn cydymffurfio'n llawn â'r Confensiwn.
- 12.** Cytunwyd hefyd i dynnu sylw'r Pwyllgor Cydraddoldeb a Chyfiawnder Cymdeithasol at y penderfyniad i gadarnhau'r Confensiwn, yng ngoleuni ei ymchwiliad i drais yn erbyn menywod, cam-drin domestig a thrais rhywiol.

3. Cytundeb wedi'i nodi er gwybodaeth

Cytundeb y DU/Ffrainc ar Gydweithio mewn Materion sy'n Ymwneud â Diogelwch Morol a Phorthladdoedd, ac yn benodol, mewn perthynas â Llongau Teithwyr yn y Sianel

- 13.** Gosodwyd y cytundeb rhyngwladol hwn yn Senedd y DU ar 11 Mai 2022. Ei ddyddiad cau ar gyfer craffu, fel sy'n ofynnol gan Ddeddf Diwygio Cyfansoddiadol a Llywodraethu 2010, yw 23 Mehefin 2022.
- 14.** Diben y cytundeb yw disodli'r memoranda cyd-ddealltwriaeth sydd eisoes yn bodoli a chyflawni ymrwymiad a wnaed yn 2018 rhwng y ddau wladwriaeth i adeiladu ar eu strategaeth diogelwch morol ar y cyd gyda chytundeb dwyochrog.
- 15.** Mae'r Memorandwm Esboniadol yn esbonio bod Grŵp Diogelwch Cartref y Swyddfa Gartref wedi ymgynghori â'r llywodraethau datganoledig yn ystod y trafodaethau. Mae'r Memorandwm hefyd yn disgrifio cydweithio agos rhwng partneriaid gweithredol yn y gwledydd datganoledig ar ddiogelwch morol a diweddariadau ar gynnydd drwy Weithgor Gwrth-derfysgaeth Morol Llywodraeth y DU. Mae'r Memorandwm yn cadarnhau bod y llywodraethau datganoledig yn gwbl gefnogol ac yn nodi na chafwyd unrhyw wrthwynebiad i'r cytundeb.
- 16.** Nodwyd y cytundeb gennym er gwybodaeth yn unig.

4. Gohebiaeth yn ymwneud â chytundebau a drafodwyd yn flaenorol

17. Yn dilyn ein cyfarfod ar 14 Mawrth 2022² cytunwyd i ysgrifennu at Lywodraeth Cymru i ofyn am ragor o wybodaeth am y broses ymgynghori ar gyfer y Confensiwn ar y Sefydliad Rhyngwladol ar gyfer Cymhorthion Mordwyaeth Forol (IOMAN).³

18. Mae'r Memorandwm Esboniadol ar gyfer y cytundeb hwn yn dweud bod Llywodraeth y DU wedi ymgynghori â'r Gweinyddiaethau Datganoledig ar ddrafftio'r Confensiwn a'u bod nhw hefyd yn fodlon ar y sefyllfa. Fodd bynnag, yn ei hymateb⁴ i'n llythyr, dywedodd Llywodraeth Cymru "[nad] ymgynghorodd Llywodraeth y DU â Llywodraeth Cymru wrth ddrafftio'r confensiwn" a'i bod yn "siomedig bod penderfyniad ar gyfer y DU gyfan, fel yr un i sefydlu'r sefydliad rhynglywodraethol newydd hwn, wedi cael ei wneud heb gysylltu a thrafod gyda Llywodraeth Cymru." Mae'r ymateb yn croesawu'r camau i gryfhau cydweithredu rhyngwladol o ran gwella diogelwch mordwyaeth forol fyd-eang, ond mae'n ei gwneud yn glir bod y confensiwn "yn effeithio ar bob rhan o'r DU ac mae angen i fuddiannau Cymru gael bod yn rhan o'r broses gwneud penderfyniadau".

19. Gwnaethom ystyried yr ymateb hwn yn ein cyfarfod ar 16 Mai 2022⁵ a chytunwyd i ysgrifennu at Bwyllgor Cytundebau Rhyngwladol Tŷ'r Arglwyddi⁶ i ddod â'r gwahaniaeth hwn o ran y broses ymgynghori i'w sylw. Trafodwyd ymateb y Pwyllgor Cytundebau Rhyngwladol⁷ gennym yn ein cyfarfod ar 6 Mehefin 2022.⁸

² [Y Pwyllgor Deddfwriaeth, Cyfiawnder a'r Cyfansoddiad, 14 Mawrth 2022](#)

³ [Llythyr at y Prif Weinidog, 23 Mawrth 2022](#)

⁴ [Llythyr gan y Dirprwy Weinidog Newid Hinsawdd, 11 Mai 2022](#)

⁵ [Y Pwyllgor Deddfwriaeth, Cyfiawnder a'r Cyfansoddiad, 16 Mai 2022](#)

⁶ [Llythyr at Bwyllgor Cytundebau Rhyngwladol Tŷ'r Arglwyddi, 20 Mai 2022](#)

⁷ [Llythyr gan Bwyllgor Cytundebau Rhyngwladol Tŷ'r Arglwyddi, 27 Mai 2022](#)

⁸ [Y Pwyllgor Deddfwriaeth, Cyfiawnder a'r Cyfansoddiad, 6 Mehefin 2022](#)
